

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-565/16

Řízení zahájené na návrh Alessandra Saponara a Kalliopi-Chloi Xylina

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Eirinodikeio Lerou)

„Řízení o předběžné otázce – Soudní spolupráce v občanských věcech – Příslušnost a uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti – Nařízení (ES) č. 2201/2003 – Soud členského státu, jemuž byla předložena žádost o schválení odmítnutí dědictví jménem nezletilého dítěte – Příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti – Pokračování příslušnosti – Článek 12 odst. 3 písm. b) – Přijetí příslušnosti – Podmínky“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (šestého senátu) ze dne 19. dubna 2018

1. *Soudní spolupráce v občanských věcech – Příslušnost a uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti – Nařízení č. 2201/2003 – Působnost – Pojem „občanskoprávní věci“ – Opatření týkající se výkonu rodičovské zodpovědnosti – Schválení odmítnutí dědictví soudem jménem nezletilého dítěte – Zahrnutí – Nepoužitelnost nařízení č. 650/2012*

[Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 650/2012; nařízení Rady č. 2201/2003, čl. 1 odst. 1 písm. b), čl. 2 písm. e) a čl. 3 písm. f)]

2. *Soudní spolupráce v občanských věcech – Příslušnost a uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti – Nařízení č. 2201/2003 – Příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti – Pokračování příslušnosti – Přijetí soudní příslušnosti stranami řízení učiněné výslovně či jednoznačným způsobem – Rozsah – Společná žádost obou rodičů nezletilého dítěte podaná u téhož soudu – Zahrnutí*

[Nařízení Rady č. 2201/2003, čl. 12 odst. 3 písm. b)]

3. *Soudní spolupráce v občanských věcech – Příslušnost a uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti – Nařízení č. 2201/2003 – Příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti – Pokračování příslušnosti – Přijetí soudní příslušnosti stranami řízení učiněné výslovně či jednoznačným způsobem – Pojem „strany řízení“ – Státní zástupce, který má podle vnitrostátního práva ze zákona postavení účastníka řízení – Zahrnutí*

[Nařízení Rady č. 2201/2003, čl. 12 odst. 3 písm. b)]

4. *Soudní spolupráce v občanských věcech – Příslušnost a uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti – Nařízení č. 2201/2003 – Příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti – Pokračování příslušnosti – Přijetí soudní příslušnosti stranami řízení učiněné výslovně či jednoznačným způsobem – Nutnost přijetí v okamžiku podání návrhu*

na zahájení řízení – Skutečnosti nastalé po datu, kdy bylo zahájeno řízení u soudu, které mohou prokázat, že k přijetí k tomuto datu nedošlo – Námitka státního zástupce, který je ze zákona účastníkem řízení

[Nařízení Rady č. 2201/2003, čl. 12 odst. 3 písm. b)]

5. *Soudní spolupráce v občanských věcech – Příslušnost a uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti – Nařízení č. 2201/2003 – Příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti – Pokračování příslušnosti – Přijetí soudní příslušnosti stranami řízení učiněné výslovně či jednoznačným způsobem – Rozsah – Žádost o schválení odmítnutí dědictví jménem nezletilého dítěte podaná společně jeho rodiči – Zahrnutí – Podmínky*

[Nařízení Rady č. 2201/2003, čl. 12 odst. 3 písm. b)]

1. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 16–19)

2. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 25)

3. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 26–29)

4. Pokud jde o datum, kdy musí účastníci řízení příslušnost přijmout, a sice datum, kdy je řízení u soudu zahájeno, z článku 16 nařízení č. 2201/2003 vyplývá, že toto datum odpovídá v zásadě datu, kdy byly návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost podány k soudu (rozsudky ze dne 1. října 2014, E., C-436/13, EU:C:2014:2246, bod 38, a ze dne 12. listopadu 2014, L, C-656/13, EU:C:2014:2364, bod 55).

Skutečnosti nastalé po datu, kdy bylo zahájeno řízení u soudu, však mohou dokazovat, že k přijetí ve smyslu čl. 12 odst. 3 písm. b) nařízení č. 2201/2003 k tomuto datu nedošlo. Soudní dvůr tak v rozsudku ze dne 12. listopadu 2014, L (C-656/13, EU:C:2014:2364, body 56 a 57) konstatoval, že existence výslovného nebo přinejmenším jednoznačného souhlasu ve smyslu tohoto ustanovení nemůže být zjevně prokázána, pokud je řízení u dotčeného soudu zahájeno pouze z podnětu jednoho z účastníků řízení a později druhý účastník tohoto řízení při prvním úkonu, který mu náleží v rámci tohoto řízení, zpochybní příslušnost jednajícího soudu.

Obdobně v situaci, kdy je státní zástupce podle použitelného vnitrostátního práva ze zákona považován za účastníka řízení ve věci rodičovské zodpovědnosti, brání námitka, kterou tato strana ve vztahu k volbě soudu provedené rodiči dotčeného dítěte podala poté, co bylo zahájeno řízení u soudu, uznání přijetí příslušnosti všemi stranami řízení k tomuto datu. Naproti tomu při neexistenci takové námítky lze souhlas této strany považovat za implicitní a podmínku přijetí příslušnosti jiným jednoznačným způsobem všemi účastníky řízení v době zahájení řízení lze považovat za splněnou.

(viz body 30–32)

5. V takové situaci, jako je situace v původním řízení, kdy rodiče nezletilého dítěte, kteří mají spolu se svým dítětem obvyklé bydliště v členském státě, podali jménem tohoto dítěte žádost o schválení odmítnutí dědictví u soudu jiného členského státu, musí být čl. 12 odst. 3 písm. b) nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 vykládán v tom smyslu, že:

- podání předložené společně rodiči dítěte u soudu, který si zvolí, představuje jednoznačné přijetí příslušnosti tohoto soudu rodiči;
- státní zástupce, který je podle vnitrostátního práva ze zákona účastníkem řízení zahájeného na návrh rodičů, je stranou řízení ve smyslu čl. 12 odst. 3 písm. b) nařízení č. 2201/2003. Námitka, kterou tato strana ve vztahu k volbě soudu provedené rodiči dítěte podala poté, co bylo zahájeno řízení u soudu, brání uznání přijetí příslušnosti všemi stranami řízení k tomuto datu. Při neexistenci takové námítky lze souhlas této strany považovat za implicitní a podmínku přijetí příslušnosti jiným jednoznačným způsobem všemi účastníky řízení v době zahájení řízení lze považovat za splněnou, a
- okolnost, že se bydliště zůstavitele v době jeho úmrtí, jeho majetek, který je předmětem dědictví, a dluhy vážnoucí na pozůstalosti nacházely v členském státě, ve kterém se nachází zvolený soud, umožňuje při neexistenci skutečností, které by prokazovaly, že by pokračování příslušnosti mohlo mít nepříznivý dopad na situaci dítěte, učinit závěr, že takové pokračování příslušnosti je v nejlepším zájmu dítěte.

(viz bod 40 a výrok)